

Philippe Dollo

In only / Do not enter

Né en 1965 à Suresnes (France), Philippe Dollo est photographe indépendant depuis 1990. Il a collaboré avec de nombreux journaux, magazines et ouvrages collectifs, et son travail est régulièrement exposé en Europe (récemment, à la Biennale de Marchin et à Amsterdam), en Amérique ou... ailleurs. En 2005 il publiait *L'île Dollo*, aux Editions Leo Scheer, avec l'auteur Frédéric-Yves Jeannet. Installé à New York depuis 1997, il vit actuellement à Brooklyn avec sa famille – territoire dont il a fait le lieu d'exploration d'une de ses séries les plus personnelles, "Fragile City". *View* a aussi choisi de le suivre au Mali, sur la piste des Dogons où ses ancêtres Dollo trouvent une partie de leurs origines... ou encore à travers quelques fêtes de mariage ou de fiançailles, révélatrices de son aptitude à dépasser le simple cadre de la photo appliquée, de genre ou de commande, pour atteindre à un travail d'auteur riche et complexe, à la fois singulier et universel. Une insatiable curiosité, un grand esprit d'ouverture, se complètent chez lui d'un goût jamais démenti pour le jeu, la découverte, l'expérimentation. Images silencieuses mais éloquentes, parole abondante et truculente : en grand angle, Dollo se raconte, en sens multiples...

Philippe Dollo, in 1965 geboren te Suresnes [Fr.], is sinds 1990 onafhankelijk fotograaf. Hij heeft samengewerkt met talrijke kranten, tijdschriften, en in collectief verband, en zijn werk is regelmatig in Europa tentoongesteld [recent nog tijdens de Biënnale van Marchin en in Amsterdam], in Amerika of... elders. De Editions Leo Scheer hebben in 2005 zijn boek *L'île Dollo* uitgegeven, met een tekst van Frédéric-Yves Jeannet. Sinds 1997 heeft hij zich gevestigd in New York en woont nu met zijn familie in Brooklyn – plaats die hij geëxploreerd heeft voor een van zijn meest persoonlijke reeksen: "Fragile City". *View* heeft er ook voor gekozen hem, in het spoor van de Dogons, te volgen naar Mali, waarvan zijn Dollo-voorouders voor een deel afkomstig zijn... of ook bij enkele huwelijks- of verlovingsfeesten, die zijn aanleg onthullen om het eenvoudige kader van de toegepaste, genre- of opdracht fotografie te overstijgen en zo te komen tot een rijk en complex auteursoeuvre, tegelijkertijd bijzonder en universeel. Een onverzadigbare nieuwsgierigheid, een grote openheid van geest, worden bij hem aangevuld met een onloochenbare zin voor het spel, de ontdekking, het experiment. Stille maar welsprekende beelden, briljante en sappige taal: Dollo vertelt zijn levensverhaal met een groothoek, vanuit velerlei gezichtspunten...

Born in 1965 in Suresnes, France, Philippe Dollo has been a freelance photographer since 1990. He has worked with various newspapers and on joint publications, and his photos are regularly exhibited in America, Europe – most recently at Marchin's Biennial as well as in Amsterdam – and elsewhere. In 2005 in collaboration with the author Frédéric-Yves Jeannet, he published L'île Dollo (Dollo's Island) with Editions Leo Scheer. Based in New York since 1997, he currently lives in Brooklyn with his family.

It is these surroundings which have been the subject of one of his most personal projects, Fragile City. View also chose to follow Philippe Dollo to Mali, on the trail of the Dogons where the Dollo ancestors have part of their roots... Or else to a series of wedding and engagement parties which provide testament to his ability to look beyond the limits of applied photography, of genre or of commission, to achieve a rich and complex work, both individual and universal. An insatiable curiosity, an abundant spirit of openness is complemented in his case by a sense of fun, discovery and experimentation. Silent but eloquent images, rich and earthy words: in Wide Angle Dollo tells his story, in many senses...

■ Emmanuel d'Autreppe

Central Park, New York NY, 1999 © Philippe Dollo

Monica and Dan, New York NY, 2002 © Philippe Dollo

"Je voulais juste vous remercier car c'est un peu à cause de vous que je suis devenu photographe." C'est avec ces mots, il y a des années, que je suis allé saluer Jean Loup Sieff lors d'un vernissage parisien.
 "A cause ?..." m'a-t-il repris. "Oui, si j'avais su à l'époque dans quelle galère j'allais m'embarquer, je crois que je choiserais... de faire la même chose!" Il m'a regardé fixement de ses grands yeux tristes, il a souri et m'a simplement répondu: "Merci."

C'est en arrivant à Paris il y a un peu plus de vingt ans que j'ai réalisé mes premières images. En explorant les derniers coins survivants du Paname de Prévert, j'immortalisais mes copines dans les contre-jours des entrepôts de Bercy. Sieff, alors au sommet de sa notoriété, représentait pour moi l'idéal du photographe "cool" que je souhaitais devenir. Non seulement il avait photographié Paris, mais en plus il passait son temps à voyager avec une jolie nana qui posait devant ses appareils. Avec de tels clichés en tête, je commençais très mal ce qui allait devenir une occupation à plein temps.

Fin 1988, je me rapproche du milieu professionnel en devenant assistant dans une agence de presse. On m'y apprend le "métier": labo, planches contacts, portraits en studio, diaph 8 1/2 sur la chemise, "sandwich jambon ou fromage?".

Montage des dias, livraisons dans les journaux, rangement des archives.

Je fais aussi quelques photos. Du jazz, du théâtre, du cirque aussi grâce au photographe Philippe Cibille qui me prend sous son aile. Ma première image publiée est un trois-quarts de page dans le *Nouvel Obs*... Il faut fêter ça ! Par la suite, du magazine le plus illustre à l'obscur fanzine, les collaborations s'enchaînent. Le plus souvent, ce sont des quarts de page ou des vignettes qui retaillent de moitié l'image d'origine.

Un premier voyage en Inde me donne le goût du grand reportage. Au retour, un "coup" sur le cirque Dromesko est publié partout et nourrit mon compte en banque. Je reprends, fort de ces succès, la route des Indes, en "m'y voyant déjà", peut-être, comme dans la chanson... La chute sera rapide. La guerre du Golfe remet les pendules à l'heure. C'est la récession. Je redeviens serveur dans un bar et m'initie aux chantiers de peinture en bâtiment.

Surtout, j'ignore une chose importante: je suis aveugle. Durant toutes ces années j'ai fait beaucoup de photos mais jamais encore je n'ai fait de la photographie.

Pour trouver la vue, il faut un miracle. Cela se produit en 1993, lorsque je croise la bonne fortune – ou la bonne personne.

"Ik wilde u alleen maar bedanken, want het is een beetje door u dat ik fotograaf geworden ben." Het is met deze woorden dat ik, jaren geleden, Jean Loup Sieff ben gaan begroeten tijdens een Parijse vernissage. "Door mij?..." herhaalde hij mijn woorden. "Inderdaad, en als ik toen geweten had aan welke slavenarbeid ik begon, dan denk ik dat ik zou kiezen... om hetzelfde te doen!" Hij heeft me strak aangekeken met zijn grote droevige ogen, hij heeft geglimlacht en hij heeft me eenvoudigweg geantwoord: "Dank u."

Toen ik iets meer dan twintig jaar geleden in Parijs aankwam, heb ik mijn eerste beelden gerealiseerd. Tijdens het verkennen van de laatste overlevende hoekjes van het Parijs van Prévert, heb ik mijn vriendinnetjes vereeuwigd in het tegenlicht van de pakhuizen van Bercy. Sieff, toen op het toppunt van zijn faam, vertegenwoordigde voor mij het ideaal van de "coole" fotograaf die ik wilde worden. Niet alleen had hij Parijs gefotografeerd, maar tevens bracht hij zijn tijd door met reizen in het gezelschap van mooie grieten die voor zijn camera poseren. Met dergelijke clichés in het hoofd begon ik erg slecht aan wat een voltijdse bezigheid ging worden.

Eind 1988 kom ik dichterbij het professionele milieu door assistent te worden bij een persagentschap. Men leert mij daar het "métier": labo, contactbladen, studioportretten, diaphragma 8 1/2 op het hemd, "broodje ham of broodje kaas?".

Diamontages, leveringen bij de kranten, klasseren van archieven.

Ik maak ook enkele foto's. Jazz, theater, ook circus, dank zij de fotograaf Philippe Cibille die mij onder zijn hoede neemt. Mijn eerste gepubliceerde foto beslaat drievierde pagina in de *Nouvel Observateur*... Dat moet gevierd worden ! Vervolgens vloeien de samenwerkingen uit elkaar voort, van het meest illustere tijdschrift tot het obscure fanblaadje. Meestal gaat het over 1/4 pagina of kleine afdrukjes die het oorspronkelijke beeld slechts voor de helft weergeven.

Een eerste reis naar India bezorgt mij de zin voor de grote reportage. Bij mijn terugkeer wordt een reeks over het circus Dromesko overal gepubliceerd en wordt mijn bankrekening gespijisd. Gesterkt door die successen keer ik terug naar India "en m'y voyant déjà" [ik zie me al gearriveerd], misschien, zoals in het chanson... De val komt snel. De Golfoorlog zet de zaken op een rijtje. Het is de recessie. Ik word opnieuw kelner in een bar en maak me ook vertrouwd met schilderwerken in de bouw.

Ik negeer vooral één ding: ik ben blind. Gedurende al die jaren heb ik veel foto's gemaakt, maar ik heb nog nooit gefotografeerd. Er is een mirakel nodig om het gezichtsvermogen te vinden. Dat gebeurt in 1993, wanneer ik het geluk tegenkom – of de juiste persoon.

"I just wanted to thank you because, to some extent, it's because of you that I became a photographer." It was with these words, several years ago, that I greeted Jean Loup Sieff at the opening of an exhibition in Paris. "Because...?" he asked. "Yes, if I knew then what trouble I was getting myself into, I think I would have chosen... to do exactly the same thing!" He looked straight at me with his big, sad eyes, smiled and said simply: "Thank you".

I took my first photos a little over twenty years ago when I arrived in Paris. Exploring the last remaining corners of Prévert's world, I immortalised my girlfriends backlit against Bercy's warehouses. Sieff, who was at the peak of his fame, epitomised the 'cool' photographer which I hoped to become. Not only had he photographed Paris, but he also spent his time traveling with beautiful women who posed in front of his cameras. With those clichés in my head, I started very badly what was to become a full-time career.

At the end of 1988, I entered the world of professional photography by becoming an assistant at a press agency. I learnt my 'trade': laboratory work, contact prints, studio portraits, diaphragm 8 1/2 on the shirt, "ham or cheese sandwich?", assembling slides, delivering to the newspapers, sorting out the archives.

I also shot a few photos. Some jazz, theatre and circus as well thanks to the photographer Philippe Cibille who took me under his wing. My first published photograph was on three-quarters of a page in the *Nouvel Observateur*... It deserved a celebration! After that the work rolled in, from the most illustrious magazine to the most obscure newspaper. More often than not, these were quarter-page images or vignettes that reproduced the picture at half its original size.

A first trip to India gave me a taste for reporting. On my return, my work on the Dromesko circus was published everywhere, which nourished my bank account. I returned to India fully satisfied with these successes, thinking I had made it... My fall was swift. The Gulf War set the record straight. There was a recession. I became a waiter in a bar and discovered the joys of painting houses.

Above all I was forgetting something important, I was blind. During all these years I had taken a lot of photographs but I hadn't yet done any photography. To find my sight, I needed a miracle. It happened in 1993 when good fortune befell me – or perhaps the good person.

Filature, Paris, 1994 © Philippe Dollo

Roosevelt Island, New York NY, 2002 © Philippe Dollo

East River, New York NY, 2001 © Philippe Dollo

En me recommandant le festival d'Arles, Xavier Zimbardo, photographe et sorcier, me sauve la mise une première fois. Dans le temple improvisé de Jean-Claude Lemagny, cour de l'hôtel Arlatan, je découvre la lumière ! Des anonymes venus du monde entier présentent religieusement, en gants blancs, des tirages géants magnifiques à l'Expert renommé.

Je suis sous le choc. C'est l'été de toutes les rencontres. Je me lie d'amitié avec le photographe américain Steve Hart qui deviendra pour moi un vrai mentor. L'été se termine en apothéose avec la rencontre de deux maîtres absolus, Henri Cartier-Bresson et le Dalai Lama.

La photographie prend place alors en moi, non plus comme une "carrière", mais comme un art de vivre, une philosophie complexe et exigeante, une quête sans fin de la lumière. Il faut tout reprendre à zéro. Je deviens dévot, tombe le manteau, la chemise et le pantalon et m'offre, tout nu et humble, à l'initiation.

Door mij het festival van Arles aan te bevelen, heeft Xavier Zimbardo, fotograaf en tovenaars, mij voor de eerste maal uit de brand geholpen. In de geïmproviseerde tempel van Jean-Claude Lemagny, op de binnenplaats van hotel Arlatan, ontdek ik het licht ! Anoniemen van over heel de wereld tonen scrupuleus, met witte handschoenen aan, schitterende, gigantische afdrukken aan de beroemde Expert. Ik ben in shock. Het is de zomer van alle ontmoetingen. Ik wordt bevriend met de Amerikaanse fotograaf Steve Hart, die voor mij een echte mentor zal worden. De zomer eindigt in apotheose dank zij de ontmoeting met twee absolute meesters: Henri Cartier-Bresson en de Dalai Lama. Dan neemt de fotografie een plaats in in mij, niet meer als een "carrière", maar als een levenskunst, een complexe en veeleisende filosofie, een eindeloze queeste naar het licht. Alles moet vanaf nul hernomen worden. Ik word devoot, mantel, hemd en broek vallen van mij af en, helemaal naakt en nederig, lever ik mij over aan de initiatie.

By recommending I attend the Arles festival, Xavier Zimbardo, photographer and wizard, saved my hide for the first time. In Jean-Claude Lemagny's improvised temple – the courtyard of the hotel Arlatan – I saw the light! Anonymous people from around the world, hands clad in white gloves, religiously presented magnificent, gigantic prints to this renowned expert. I was in shock. It was the summer of encounters. I formed a friendship with the American photographer Steve Hart who became a veritable mentor to me. The summer ended on a high with me meeting two absolute masters, Henri Cartier-Bresson and the Dalai-Lama. From then on, photography was no longer just a career but a way of life, a complex and demanding philosophy, an endless quest for the light. I needed to start again at the beginning. I became a disciple, stripped of my coat, shirt and trousers, I proffered myself, naked and humble, to initiation.

Je sépare rapidement la photographie commerciale de ma pratique personnelle, que je finance en travaillant pour la presse d'entreprise. Voir la lumière est une chose, l'atteindre en est une autre. Il faut entrer en soi et descendre profond, remuer la vase. Le doute et l'instabilité s'installent et ne me quitteront plus.

J'emménage avec mon épouse dans une banlieue de New York en 1997 et c'est le purgatoire. Sans permis, je travaille "au noir", photos de restaurants et d'assiettes garnies, portraits d'écrivains américains pour les magazines français, et les mariages, que je transforme en un projet personnel. Mouise et tâtonnements, je ne sais pas où je vais. En 1999, Xavier Zimbardo visite New York et m'éclaire une deuxième fois : "Montre-moi tes photos... - Mais c'est le souk, tu sais, c'est dans des boîtes... - Eh bien, ouvre tes boîtes ! Toutes tes boîtes !!!" Observant, triant (ambiances urbaines et mariages...), sélectionnant, il m'aide à trouver le photographe en moi.

Ik scheid snel de commerciële fotografie van mijn persoonlijk praktijk, die ik financier door te werken voor de ondernemerspers. Het licht zien is één ding, het bereiken is iets anders. Je moet bij jezelf naar binnen gaan en diep afdalen, het slijk omwoelen. De twijfel en de instabiliteit installeren zich in mij en zullen mij niet meer verlaten.

In 1997 betrek ik met mijn echtgenote een woning in een voorstad van New York, en dat is het vagevuur. Zonder vergunning werk ik "in het zwart", foto's van restaurants en van gegarneerde schotels, potretten van Amerikaanse schrijvers voor Franse tijdschriften, en de huwelijken, die ik ombuig tot een persoonlijk project. Misère en probeersels, ik weet niet waar ik naartoe ga. In 1999 bezoekt Xavier Zimbardo New York en maakt het mij een tweede keer duidelijk : "Toon mij je foto's... - Maar dat is een rommel weet je, dat ligt in dozen... - Wel, doe je dozen open ! Al je dozen !!!" Hij observeert, trieert [stedelijke sfeerbeelden en huwelijken], selecteert, helpt me de fotograaf in mij te vinden.

I quickly separated the commercial photography from my personal work, which I financed by shooting for the corporate press. Seeing the light is one thing; reaching it is something quite different. It requires you to look deep within yourself, to stir everything up. Doubt and instability settled within me and would never leave me.

I moved with my wife to a suburb of New York in 1997 and it was purgatory. Without a work permit I worked 'cash in hand', taking photos of restaurants and their dishes, American writers for French magazines, and weddings, which have since become a personal project. Broke and feeling my way, I didn't know where I was going. In 1999, Xavier Zimbardo visited New York and enlightened me for a second time: "Let me see your photographs..." "It's a mess, you know, they're all in boxes..." "So, open your boxes. All of them!!!" Looking, sorting (urban portraits, weddings...), choosing, he helped find the photographer in me.

Crown Heights, Brooklyn NY, 2004 © Philippe Dollo

Grâce à ce beau cadeau, je reprends mes explorations, toujours dans le doute, mais sur des bases plus solides. En 2001, nous quittons Long Island pour Brooklyn-la-Rebelle. La ville est dure, intense et grisante. Une communauté artistique très active est en ébullition. La naissance de notre fille est suivie trois semaines plus tard de l'effondrement des tours jumelles. Bonheur et horreur. Les conséquences de l'après-11 septembre se répercutent vite sur mes images : mes villes deviennent fragiles et s'enfoncent dans la nuit et l'abstrait ; mes mariés explosent de vie comme si leur premier jour était le dernier.

C'est toujours sur le fil du rasoir que se fait la photographie, avant que tout bascule. Alors que Bush étale ses mensonges guerriers et prépare la transformation de l'Amérique en république bananière, une libération s'opère en moi. Peu à peu, je découvre une vision, je peaufine désormais une écriture qui m'appartient.

Lorsque vous fouillez profond le dedans des choses en photographiant le monde, une certaine forme de militantisme devient inévitable. Bien des photographes engagés livrent un combat discret mais acharné, vaillant sur des projets à long terme, tenant ainsi à distance la grande comédie humaine.

Dank zij dat mooie cadeau herneem ik mijn verkenningstochten, nog steeds in twijfel, maar op een meer solide basis. In 2001 ruilen we Long Island in voor het rebelse Brooklyn. De stad is hard, intens en opwindend. Er roert zich een zeer actieve artistieke gemeenschap. De geboorte van onze dochter wordt drie weken later gevolgd door het instorten van de Twin Towers. Geluk en gruwel. De gevolgen van "na-11 september" hebben snel een repercussie op mijn beelden: mijn steden worden breekbaar en zinken weg in de nacht en in het abstracte; mijn trouwers barsten van leven, alsof hun eerste dag tevens de laatste is.

Het is altijd op het scherp van de snee dat de fotografie zich afspeelt. Terwijl Bush zijn oorlogsleugens verspreidt en de transformatie van Amerika in een bananenrepubliek voorbereidt, komt er in mij een bevrijding tot stand. Geleidelijk aan ontdek ik een visie, ik verfijn voortaan een schrijftuur die de mijne is.

Wanneer men, door de wereld te fotograferen, gaat wroeten in het innerlijke van de dingen, dan wordt een zekere vorm van militantisme onvermijdelijk. Heel wat geëngageerde fotografen leveren een discrete, maar hardnekkige strijd, door te werken aan lange termijnprojecten, waardoor zij de grote menselijke komedie

Thanks to this amazing gift, I started exploring again, still with some uncertainty, but with a much more solid foundation. In 2001 we left Long Island for Brooklyn-the-Rebel. The town is tough, intense and amazing with a highly active artistic community at boiling point. The birth of our first daughter was followed three weeks later by the collapse of the Twin Towers. Happiness and horror. The aftermath of September 11th was soon reflected in my photos: my towns became fragile and sank into darkness and the abstract; my wedding couples burst with life as if their first day was their last.

Photography always happens in a split second, before everything changes. Whilst Bush was spreading his warmongering lies and preparing to transform America into a banana republic, a sense of relief came over me. Little by little, I discovered a vision, I refined my own style.

When you photograph the world, you rummage deep inside issues and a level of political activism is inevitable. Many engaged photographers fight a subtle but relentless battle, working on long-term projects, in this way keeping the great 'human comedy' at arms length. Delicate free electrons, they question

Cape May, New Jersey, 1999 © Philippe Dollo

Fragiles électrons libres, ils questionnent le monde avec leurs images et tentent de ralentir la machine infernale.

Au pays Dogon au Mali, la Grande Famille des Dollo m'a accueilli dès le premier jour comme membre à part entière. "Si tu es Dollo, tu es originaire d'ici, de Dini", me disent solennellement les anciens réunis (comme chaque soir) sous le grand baobab. Je leur montre la couleur de ma peau, ils haussent les épaules. "Tout cela n'a aucune importance." Un grand projet est né, photographier ma famille Dogon et relayer simplement ce message : la peau n'a pas d'importance, mes frères...

Je ne suis jamais plus sorti du trou marécageux. Pourtant, régulièrement désormais, avec les pieds dans la vase et la tête dans les nuages, j'effleure la lumière du bout des doigts. Instants suspendus à la magie du dé clic d'un Leica, rencontres extraordinaires au hasard d'un reportage, un rayon de clarté à travers une persienne, le travail d'un autre photographe qui vous éblouit, un tirage qui se révèle sous la lumière rouge de la chambre noire – ces instants de liberté absolue s'éteignent aussitôt mais s'impriment pour toujours dans le cœur, dans l'âme.

op een afstand houden. Als vrije, kwetsbare elektronen, bevragen zij de wereld met hun beelden en trachten zij de helse machine te vertragen. In Dogon [Mali] heeft de Grote Familie van de Dollo's mij, vanaf de eerste dag, verwelkomd als volwaardig lid. "Als je Dollo bent, ben je van hier afkomstig, van Dini", zeggen de ouderen, [zoals elke avond] verenigd onder de grote baobab, mij plechtig. Ik toon hun de kleur van mijn huid, zij halen de schouders op. "Dat alles heeft geen enkel belang." Een groot project is geboren, mijn familie Dogon fotograferen en eenvoudig deze boodschap kenbaar maken: de huid heeft geen belang, mijn broeders...

Ik ben nooit meer uit de moerassige kuil geraakt. Sindsdien beroer ik nochtans regelmatig heel voorzichtig het licht, met de voeten in het slijk en het hoofd in de wolken. Ogenblikken, opgehangen aan de magie van de klik van een Leica, buitengewone, toevallige ontmoetingen tijdens een reportage, een straal licht doorheen een vensterblind, het werk van een andere fotograaf dat u fascineert, een print die zich onthult in het rode licht van de donkere kamer – die ogenblikken van absolute vrijheid doven onmiddellijk uit, maar worden voor altijd in je hart, in je ziel gegrift.

the world with their pictures and attempt to slow down the infernal machine.

In the Dogon region of Mali, the Dollo tribe welcomed me as a full member from the very first day. "If you're a Dollo, you come from here, from Dini" the elders assembled under the large baobab (a nightly tradition) told me solemnly. I showed them the colour of my skin and they shrugged their shoulders. "That is of no importance." A project was born, to photograph my Dogon family and to simply relay this message: skin is not important, my brothers...

I have never since left the swamp. However, and regularly, with my feet in the mud and my head in the clouds, I brush the light with the tips of my fingers. Moments suspended by the magic of the click of a Leica, accidental meetings with extraordinary people, a ray of light through a shutter, the work of another photographer that blows you away, a print which reveals itself in the red light of the darkroom – these moments of utter freedom are lost almost as soon as they appear but they leave a lasting mark in the heart, in the soul.

Les Anciens, Dini Mali, 2002 © Philippe Dollo

Ogopema, Dini Mali, 2005 © Philippe Dollo

Dini Mali, 2002 © Philippe Dollo

Nabodio, Dini Mali, 2005 © Philippe Dollo

Yada Famata, Dini Mali, 2002 © Philippe Dollo

Sagou, Dini Mali, 2005 © Philippe Dollo

Dini Mali, 2005 © Philippe Dollo

Amanga et Adama, Dini Mali, 2005 © Philippe Dollo

◀ Kelly and Michael, New York NY, 1999 © Philippe Dollo